

Kirsty Williams AS, y Gweinidog Addysg

Dyddiad | Date: 10 Rhagfyr 2020

Pwnc | Subject: **Ymchwiliad i effaith COVID-19 ar blant a phobl ifanc**

Annwyl Kirsty,

Diolch am ddod i'n cyfarfod ar 26 Tachwedd fel rhan o'n hymchwiliad parhaus i effaith COVID-19 ar blant a phobl ifanc.

Ysgrifennaf atoch i dynnu sylw at feysydd allweddol sy'n peri pryder i ni sy'n berthnasol i'ch portffolio. Rydym yn bwriadu edrych arnyn nhw eto yn gynnar yn 2021 pan allwn adolygu'r sefyllfa, gan ddefnyddio gwybodaeth newydd yr ydym yn ei disgwyl erbyn diwedd eleni (y cyfeirir ati yn yr atodiad i'r llythyr hwn).

Ysgrifennaf hefyd i:

- ofyn am ragor o wybodaeth am y camau sy'n cael eu cymryd o ran bod gan bob disgybl fynediad i'r offer a'r seilwaith digidol cywir fel rhan o ddysgu cyfunol;
- gofyn am eglurhad ar y rhyngwyneb rhwng Profi, Orlhain a Diogelu ac ysgolion a pha mor gyson y rhoddir unrhyw gyngor ledled Cymru;
- gofyn am rywfaint o wybodaeth ynghylch dyfnder a graddau'r ymgynghoriad â'r sector yn Lloegr o ran eich penderfyniad ar y dull o ddyfarnu Safon Uwch yn 2021;
- gofyn am ragor o wybodaeth am yr ystyriaethau sy'n cael eu rhoi i'r angen i "adfer safonau" yn y system cymwysterau, ar ôl cyfres arholiadau 2021;
- gofyn am eglurhad ar y defnydd arfaethedig o £400,000 sydd wedi'i ddarparu i awdurdodau lleol ar gyfer 2020-21 ar gyfer cymorth i deuluoedd sy'n addysgu gartref, a sut y caiff yr effaith hon ei monitro; a
- gofyn am wybodaeth ychwanegol ar yr amserlenni ar gyfer newidiadau i'r gofyniad i athrawon mewn ysgolion annibynnol i gofrestru â Chyngor y Gweithlu Addysg.

Mae rhagor o wybodaeth wedi'i nodi yn yr atodiad i'r llythyr hwn.

Byddwch eisoes yn ymwybodol bod iechyd meddwl a llesiant plant a phobl ifanc yn flaenoriaeth arwyddocaol i ni. Mae hyn yn cynnwys yr effaith y gallai eu lleoliadau addysgol ei chael arnynt, a'r cyfleoedd pwysig sy'n bodoli i roi cymorth hanfodol i ddysgwyr.

Rwyf am eich hysbysu, yn ystod mis Rhagfyr 2020 a Chwefror 2021, y byddwn yn gwneud gwaith i glywed yn uniongyrchol gan ddysgwyr mewn lleoliadau addysg uwch am yr effaith barhaus y mae'r ymateb i

Senedd Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

SeneddPPIA@senedd.cymru

0300 200 6565

Welsh Parliament
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

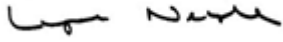
SeneddCYPE@senedd.wales

0300 200 6565

COVID-19 yn ei chael ar eu profiadau dysgu a'u hiechyd meddwl a llesiant. Cyhoeddir ein canfyddiadau maes o law a byddant hefyd yn llywio cam nesaf yr ymchwiliad hwn.

Hyderaf fod y diweddariad hwn yn ddefnyddiol i chi, a diolch ichi am eich mewnbwn parhaus i'n gwaith yn y maes hwn.

Yn gywir,

Lynne Neagle AS

Cadeirydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg | We welcome correspondence in Welsh or English.

Atodiad A: Ymchwiliad i effaith COVID-19 ar blant a phobl ifanc

Materion allweddol ym mis Tachwedd 2020

Nodir isod ein meysydd diddordeb allweddol yn y cam hwn o'n hymchwiliad fel sy'n berthnasol i'ch portffolio. Nid yw hon yn rhestr gynhwysfawr ond y bwriad yw tynnu sylw at le rydym wedi nodi bod angen mwy o sicrwydd neu lle rydym yn bwriadu monitro cynnydd.

1. Asesiadau o effaith

Yn ein hadroddiad interim ym mis Gorffennaf 2020 ar effaith COVID-19, gwnaethom nodi ein bod yn credu bod asesu effaith mesurau i reoli'r pandemig ar hawliau plant yn hanfodol. Rydym yn cytuno â thystiolaeth ddiweddar y Comisiynydd Plant a oedd yn dweud bod y cyflymder y mae angen gwneud penderfyniadau yn golygu bod angen asesiadau o effaith nawr yn fwy nag erioed i amddiffyn ein grwpiau mwyaf bregus. Rydym yn falch o nodi'r canlynol yn ei thystiolaeth:

- mae'r sefyllfa wedi gwella yn hyn o beth; ac
- roedd y wybodaeth am yr effaith ar hawliau plant a wnaed mewn perthynas â'r penderfyniad ynghylch pa grwpiau blwyddyn a fyddai'n dychwelyd i'r ysgol ar ôl y cyfnod atal byr dros hanner tymor mis Hydref yn defnyddio llawer o wahanol ffynonellau tystiolaeth ac nad oedd yn gyfiawnhad ôl-weithredol.

Byddwn yn parhau i fonitro ansawdd asesiadau o effaith sy'n llywio penderfyniadau sy'n cael effaith mor sylweddol ar hawliau plant.

2. Dysgu cyfunol

Nodwn eich uchelgais i gadw ysgolion ar agor i ddisgyblion lle bynnag y bo modd ond rydym hefyd yn cydnabod yr effaith sylweddol pan na all hyn ddigwydd i bob disgybl neu grŵp blwyddyn penodol. Clywsom farn y Comisiynydd Plant a oedd yn dweud ei bod hi'n credu, ar y cyfan, bod y cynnig addysg i blant yn ystod tymor yr haf yn benodol yn gymysg iawn gyda rhai plant yn sicr yn teimlo eu bod wedi colli allan ar gynnig addysg ragweithiol gan eu hysgol. Rydym yn cytuno â'r Comisiynydd nad ydym am gael unrhyw fath o loteri cod post; rydym am i blant, lle bynnag maen nhw, i gael mynediad i'w hawliau.

Dyweddodd cynrychiolwyr llywodraeth leol a chonsortia fod ysgolion y mae COVID-19 wedi effeithio arnynt wedi symud yn gyflym yn nhymer yr hydref i gynnig dysgu byw o bell i ddisgyblion. Mae tystiolaeth yn awgrymu bod gan randdeiliaid uchelgeisiau uchel hefyd ynghylch yr hyn a gyflwynir i ddisgyblion o ran dysgu cyfunol. Fodd bynnag, mae angen i ni fod yn hyderus bod yr uchelgeisiau hyn yn cael eu trosi i ddarpariaeth gyson ac o ansawdd ar lawr gwlad. Ni all disgyblion yng Nghymru fforddio colli mwy o amser addysgu a dysgu.

Byddwch yn cofio'r adolygiad a gomisiynwyd gennym yn gynharach eleni gan Dr Sofya Lyakhova o Brifysgol Abertawe, ac roeddem yn falch o weld o'ch llythyr ar 5 Hydref 2020 ei fod yn cael ei ddefnyddio ar gyfer y gwaith o gynnal parhad dysgu. Nodwn hefyd fod Estyn yn bwriadu cyhoeddi canlyniad ei adolygiad ar ddysgu cyfunol yn y dyfodol agos.

Rhaid rhoi sylw i anghenion penodol dysgwyr bregus a'r rhai ag anghenion ychwanegol wrth ystyried sut i gyflwyno gwersi byw neu ddysgu cyfunol. Nodwn fod Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi canllawiau ar gyfer cefnogi dysgwyr bregus a difreintiedig fel rhan o'r ymateb i COVID-19.

Un o'r prif bethau rydym wedi canolbwyntio arno yn ein gwaith craffu parhaus yw sicrhau bod gan bob dysgwr fynediad at galedwedd digidol a chysylltedd er mwyn iddynt allu ymgysylltu'n llawn â'u haddysg. Rhaid bod y cynnig yn gyson ar gyfer pob disgybl.

Byddem yn ddiolchgar am wybodaeth bellach ynghylch pa gamau y mae Llywodraeth Cymru ei hun yn eu cymryd a beth y mae'n ei ddisgwyl gan awdurdodau lleol o ran bod gan bob disgybl fynediad i'r offer a'r seilwaith digidol cywir. Mae pob dysgwr sydd â mynediad at yr offer cywir yn sylfaenol i lwyddiant dysgu cyfunol ac rydym yn ceisio sicrwydd bod y mater hwn yn cael ei fonitro'n agos ar bob lefel fel y gellir gwneud ymyriadau a newidiadau pellach yn gyflym ac yn ôl yr angen.

Byddwn yn edrych ar hyn eto a'r materion eraill sy'n ymwneud â dysgu cyfunol pan gyhoeddir canfyddiadau adroddiad Estyn ar ddydd cyfunol yn ddiweddarach y mis hwn.

3. Rhaglen dysgu carlam

Rydym eisoes wedi trafod â chi ein pryderon ynghylch effaith colli amser addysgu ar y cwricwlwm a chymwysterau yn 2020/21. Ar y sail hon rydym wedi gofyn am sicrwydd y bydd y dyraniad o £29 miliwn gan Lywodraeth Cymru ar gyfer y 'rhaglen dysgu carlam' yn cael ei ddefnyddio gan awdurdodau lleol yn ôl y bwriad, i greu swyddi addysgu ychwanegol.

Ysgrifennom atoch am fanylion ynghylch faint o swyddi newydd sydd wedi'u creu a sut y mae Llywodraeth Cymru yn monitro'r defnydd o'r arian hwn. Rydym yn gwerthfawrogi eich ymateb cyflym ac yn croesawu eich barn mai "diben y cyllid hwn yw creu a rhyddhau capasiti ychwanegol yn ein hysgolion".

Nodwn nad oes gennych chi "set lawn o ddata ar nifer yr athrawon a staff eraill sydd wedi'u recriwtio" a'ch bod yn "cydweithio ag awdurdodau lleol i ddeall sut y mae ysgolion ac awdurdodau lleol yn defnyddio'r capasiti ychwanegol hwn a natur y cymorth sy'n cael ei greu ganddynt". Mae'n hanfodol bod ysgolion yn defnyddio'r grant i gyflawni amcanion Llywodraeth Cymru.

Byddwn yn craffu'n ofalus i sicrhau bod yr arian hwn yn cael ei ddefnyddio yn unol â'ch bwriadau: "i greu swyddi addysgu newydd, cefnogi anghenion dysgwyr a lliniaru effaith colli amser addysgu".

4. Cysylltiadau rhwng Profi, Olrhain, Diogelu ac ysgolion

Rydym yn nodi'r dystiolaeth gennych chi fod yna rywfaint o wahaniaethu o ran sut mae timau profi ac olrhain lleol yn cyfathrebu ac yn cynghori ysgolion ar ddysgwyr i hunanynysu, a bod angen sicrhau bod eu cyfarwyddiadau yn gymesur. Nodwn yn benodol eich tystiolaeth ynghylch y sefyllfa y gall penaethiaid fod ynddi pan gânt eu cynghori bod yn rhaid i ddysgwyr hunanynysu.

Ers eich sesiwn dystiolaeth, rydym yn ymwybodol o adroddiadau cynyddol bod yna wahaniaeth rhwng sut mae ysgolion ac awdurdodau lleol yn ymateb i achosion neu achosion posibl mewn ysgolion. Mae gofyn i ddisgyblion hunanynysu yn cael effaith sylweddol ar eu haddysg, yn enwedig pan fo'n berthnasol i grwpiau blwyddyn cyfan. Mae hyn o fewn y cyd-destun o'r amrywiad sy'n cael ei nodi fwyfwy yn narpariaeth cyfleoedd 'dysgu byw' i ddisgyblion nad ydynt yn gallu bod ar safle'r ysgol. Rydym yn parhau i fod yn bryderus bod hawliau plant i gael mynediad i'w haddysg yn wahanol ledled Cymru.

Byddem yn ddiolchgar am sicrwydd ar y rhyngwyneb rhwng Profi, Olrhain, Diogelu ac ysgolion ac unrhyw wybodaeth a allwch ei rhoi ynghylch pa mor gyson yw'r cyngor sy'n cael ei roi ledled

Cymru. Yn benodol, a allwch chi ddarparu gwybodaeth i ni am sut mae Llywodraeth Cymru yn monitro sut mae'r sefyllfa'n gweithio'n ymarferol o ran staff a dysgwyr yn cael eu cynghori i hunanynysu naill ai gan y tîm Profi, Olrhain, Diogelu lleol neu gan ap COVID-19 y GIG.

5. Arholiadau ac Asesiadau 2020 a 2021

Rydym wedi casglu cryn dipyn o dystiolaeth ar y mater hwn ac wedi gallu adolygu canfyddiadau adroddiad dros dro 'Adolygiad annibynnol o drefniadau haf 2020 ar gyfer dyfarnu graddau, ac ystyriaethau ar gyfer haf 2021'. Mae ein gwaith hefyd wedi cael ei lywio gan y cyngor a roddwyd gan Cymwysterau Cymru i chi, y pryderon a leisiodd wrthym am y modd y gellir cyflawni'r cynigion newydd, a'i farn bod angen meddwl llawer mewn modd newydd yn gyflym erbyn haf 2021 os yw'r dull a ddewiswyd am fod yn llwyddiannus. Rydym hefyd yn nodi'r pwyslais y mae Cymwysterau Cymru yn ei roi ar ei gyfrifoldebau statudol a bod yn rhaid iddo weithredu o fewn y fframwaith hwnnw.

Rydym yn croesawu'n fawr y dystiolaeth a glywsom am awydd rhanddeiliaid i weithio gyda'i gilydd i ddod o hyd i ateb. Rydym hefyd yn croesawu'r pwyslais ar sicrhau bod y camau nesaf yn deg ac yn gyfartal i bob dysgwr: yn y gorffennol, y presennol a'r dyfodol.

Rydym yn pryderu am y posibilrwydd o golli amser addysgu a dysgu yn barhaus ac effaith hynny ar y carfannau sy'n dilyn hyfforddiant TGAU a Safon Uwch ar hyn o bryd. Mae'r dystiolaeth a glywsom yn awgrymu bod yr anghydraddoldebau presennol ar draws yr holl grwpiau blwyddyn ysgol wedi'u hatgyfnerthu o ran plant o deuluoedd incwm isel, plant o gefndiroedd du, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig, a phlant sy'n ystyried eu hunain yn anabl. Rhaid i unrhyw ddull arholi ar gyfer 2021 ac ar ôl hynny liniaru yn erbyn hyn. O'r herwydd, rydym yn croesawu eich datganiad y dylai blaenoriaethau cydraddoldeb Llywodraeth Cymru fod "yn ganolog" ar y mater hwn.

Byddwn yn edrych unwaith eto at fater arholiadau ac asesiadau pan gyhoeddir adroddiad terfynol yr 'Adolygiad Annibynnol' yn ddiweddarach y mis hwn.

Rydym yn dal i bryderu am ba mor weladwy yw materion sy'n ymwneud ag asesiadau cymwysterau galwedigaethol, a'r diffyg sicrwydd cymharol y mae sefydliadau addysg bellach a'u dysgwyr yn eu hwynebu o gymharu â'r cyfeiriad gweinigol clir sy'n ymwneud ag asesiad addysg gyffredinol. Dywedodd Cymwysterau Cymru wrthym ei fod yn barod i gael sgwrs â chyrff dyfarnu'r DU ar gael trefniadau asesu gwahanol ar gyfer dysgwyr Cymru tra'n sicrhau canlyniadau dilys a dibynadwy, sef yr hyn y mae cyflogwyr yn chwilio amdano, ond y byddai angen i'r sgwrsiau hyn ddigwydd ar ôl i'r penderfyniadau gweithredol ar gyfer asesiad addysg gyffredinol gael eu gwneud.

Byddwn yn edrych eto ar fater tegwch rhwng cymwysterau addysg alwedigaethol ac addysg gyffredinol, a pha mor weladwy yw'r materion sy'n wynebu dysgwyr a sefydliadau addysg bellach, yn y flwyddyn newydd.

6. Tystiolaeth a glywsom gan Cymwysterau Cymru

Ar 3 Rhagfyr clywsom dystiolaeth gan Cymwysterau Cymru fel rhan o'n gwaith craffu blynyddol ar ei Adroddiad Blynyddol. Hoffem dynnu sylw Llywodraeth Cymru at dri mater a ddaeth i'r amlwg yn y sesiwn dystiolaeth:

- i. Eich penderfyniad na fydd arholiadau Safon Uwch yn cael eu cynnal yn ystod haf 2021.

Lloegr yw lleoliad astudio 30 y cant o ddysgwyr addysg uwch Cymru, tra bod dysgwyr Cymru yn cynrychioli 2 y cant yn unig o gyfanswm y myfyrwyr mewn sefydliadau yn Lloegr yn 2018/19.

O ran eich penderfyniad ar y dull o ddyfarnu Safon Uwch yn 2021, byddem yn ddiolchgar am sicrwydd pellach ynghylch dyfnder a graddau'r ymgynghoriad â'r sector yn Lloegr. Yn benodol, rydym am ddeall faint yr ymgysylltwyd â sefydliadau yn Lloegr sy'n cynnig rhaglenni cystadleuol iaw i fyfyrwyr y DU a rhyngwladol, a barn y sefydliadau hynny. Nid ydym am weld myfyrwyr Cymru o dan anfantais o gymharu â'u cymheiriaid eraill yn y DU.

- ii. Daeth yn amlwg yn ystod y sesiwn dystiolaeth mai un wers allweddol o gyfres arholiadau haf 2020 oedd yr angen i sicrhau dealltwriaeth y cyhoedd o'r penderfyniadau a wnaed mewn perthynas â chymwysterau.

Byddwn yn monitro'n agos y gwaith ymgysylltu a chyfathrebu o ran argymhellion y Grŵp Dylunio a Chyflenwi, a sut y caiff y penderfyniadau a wnewch eu cyfleu i'r cyhoedd.

- iii. Dywedodd Cymwysterau Cymru wrthym, gan edrych y tu hwnt i gyfres arholiadau 2021, y bydd angen adennill safonau yn y system gymwysterau. Roedd yn dadlau bod risg fel arall nad yw cymwysterau bellach yn gweithredu fel offer dilyniant effeithiol nac yn gwahaniaethu dysgwyr.

O ran sylw Cymwysterau Cymru bod angen adennill safonau yn y system gymwysterau, byddem yn ddiolchgar am sicrwydd bod Llywodraeth Cymru wrthi'n ystyried y mater hwn.

7. Addysg Uwch

Ers mis Medi 2020, mae llawer o bobl ifanc wedi gorfod wynebu heriau o ddechrau—neu ddychwelyd—i'r brifysgol. I fyfyrwyr newydd, mae hyn wedi'i gplysu â'r pwysau ychwanegol o fod i ffwrdd o'u rhwydweithiau cymorth cartref am y tro cyntaf. Rydym yn falch o glywed adborth cadarnhaol gan randdeiliaid ynghylch sgwrs barhaus gyda chi ynghylch llesiant myfyrwyr.

Nodwn agwedd y pedair gwlad at gyfnod gwyliau'r Nadolig ar gyfer myfyrwyr prifysgol.

Rydym yn awyddus i weld y dull hwn sydd wedi'i gynllunio yn llwyddo, ac i weld dull wedi'i gynllunio ar gyfer dychwelyd myfyrwyr yn ddiogel ar ôl y gwyliau.

Yn ogystal â'r rhai sy'n gallu dychwelyd adref, mae'n rhaid cefnogi'r rhai nad ydyn nhw efallai yn y sefyllfa hon (fel myfyrwyr rhyngwladol a phobl ifanc a oedd yn derbyn gofal o'r blaen).

Mae'n bwysig bod rheolau ymgasglu mewn cartrefi yn cael eu hystyried yn ofalus a bod cefnogaeth yn cael ei rhoi i amddiffyn llesiant y myfyrwyr hynny a fydd yn aros yn eu lleoliad prifysgol dros gyfnod y Nadolig.

Dywedwyd wrthym nad yw rhai myfyrwyr yn awyddus o i gael profion asymptomatig oherwydd yr anfanteision ariannol i fyfyrwyr sy'n gweithio os ydynt yn profi'n positif. Rhaid inni sicrhau bod pob dysgwr yn cael cefnogaeth i hunanynysu pan fydd angen iddynt wneud hynny.

Byddwn yn cadw golwg gofalus dros y defnydd o'r cyllid caledi a ryddhawyd i brifysgolion gan CCAUC. Byddwn yn monitro effaith y rhaglen brofi asymptomatig ym mhrifysgolion Cymru a byddem yn ddiolchgar o dderbyn gwybodaeth yn y flwyddyn newydd am: y galw am brofi ar gyfer cyfnod gwyliau'r Nadolig; y gallu i brofi; a data sy'n ymwneud â phroffion positif a gofyniad i fyfyrwr hunanynysu.

Rhaid taro cydbwysedd anodd rhwng buddion addysgu wyneb yn wyneb a diogelwch myfyrwyr. Dylid ond gofyn i fyfyrwyr fynychu'r campws ar gyfer dysgu byw pan fydd yn ddiogel gwneud hynny. Fodd bynnag,

clywsom hefyd gan y sector bod llesiant a gweithgarwch cymdeithasol yn cael effaith ar ddysgu yn ogystal â'r buddion disgwylidig ar gyfer iechyd meddwl myfyrwyr. Clywsom nad yw sefydliadau yn aml yn teimlo fod ganddynt rym gan ganllawiau Llywodraeth Cymru i hwyluso digwyddiadau cymdeithasol diogel ar y campws er budd iechyd meddwl a dysgu myfyrwyr.

Dylai Llywodraeth Cymru adolygu ei chanllawiau i'r sector i sicrhau ei bod yn gliriach bod sefydliadau yn gallu—ac â'r grym—i drefnu neu hwyluso gweithgareddau cymdeithasol cyfreithlon, diogel a diogel o ran COVID ar y campws, ac i gydnabod y cysylltiad rhwng dysgu a llesiant.

Rydym yn cydnabod gwaith caled ac ymdrechion prifysgolion Cymru, eu staff a'u myfyrwyr yn ystod cyfnod sydd wedi bod yn gyfnod anodd iawn, yn enwedig i bobl sy'n newydd i'r brifysgol.

8. Blaenoriaethu Llywodraeth Cymru ac adleoli swyddogion

Rydym yn rhannu pryderon y Comisiynydd Plant ynghylch penderfyniad Llywodraeth Cymru i beidio â bwrw ymlaen â dau fater addysg ac amddiffyn allweddol yn y Senedd bresennol oherwydd yr angen i ailflaenoriaethu meysydd gwaith ac adleoli swyddogion oherwydd pandemig COVID-19.

• Addysg yn y cartref

Nodwn fod Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi na fydd yn cwblhau ei gwaith arfaethedig i gyhoeddi canllawiau a rheoliadau statudol sy'n ymwneud â phlant a addysgir gartref o fewn tymor y Senedd hon. Nodwn yn eich datganiad nad oes gennych y capasiti ar hyn o bryd ac rydym yn cydnabod bod capasiti yn dynn ar draws gwasanaethau cyhoeddus yn sgil y pandemig. Serch hynny, mae gan Lywodraeth Cymru ddyletswydd glir i gynnal hawliau pob plentyn i addysg a diogelwch o safon. Gwyddom fod nifer y plant a addysgir gartref yn cynyddu oherwydd y pandemig COVID-19 ac fe wnaethoch chi gyfeirio at hyn yn eich tystiolaeth atom. O'r herwydd, rydym yn siomedig iawn na fydd y gwaith hwn yn cael ei ddatblygu.

Nodwn fod y Comisiynydd Plant yn defnyddio ei phwerau statudol i adolygu gweithredoedd Llywodraeth Cymru yn hyn o beth. Byddwn yn edrych eto ar y mater hwn pan gyhoeddir adroddiad yr adolygiad hwnnw.

Rydym hefyd yn nodi bod Llywodraeth Cymru wedi darparu £400,000 i awdurdodau lleol ar gyfer 2020-21 ddarparu cefnogaeth i deuluoedd sy'n addysgu gartref a bod hyn wedi'i ddyrannu ar sail pro rata, yn seiliedig ar nifer y plant y gwyddys eu bod yn cael eu haddysgu gartref yn yr awdurdod.

Byddwn yn edrych eto ar y mater hwn pan gyhoeddir adroddiad adolygiad y Comisiynydd Plant o weithredoedd Llywodraeth Cymru yn hyn o beth.

Byddem yn croesawu eglurhad ar y dyraniad o £400K i gefnogi disgyblion a addysgir gartref fel y cyfeirir atynt yn eich tystiolaeth lafar. Byddem yn ddiolchgar am wybodaeth am beth oedd ei fwriad yn benodol, sut y bydd ei effaith yn cael ei monitro ac ai'r bwriad yw mai un dyraniad ydyw ar gyfer 2020-21 yn unig.

• Gofynion cofrestru ar gyfer athrawon mewn ysgolion annibynnol

Cefnogwn argymhelliad y Comisiynydd Plant fod angen diwygio'r fframwaith rheoleiddio ar gyfer ysgolion annibynnol i gynnwys gofyniad bod yr holl staff addysgu a phob arweinydd ysgol mewn lleoliadau annibynnol yn cofrestru gyda Chyngor y Gweithlu Addysg.

Nodwn, ym mis Mawrth, eich bod wedi diweddarau'r Senedd fod swyddogion wedi cael cyfarwyddyd i roi cyngor ar wneud diwygiadau deddfwriaethol mewn perthynas â'r rhai sy'n gweithio yn y sector ysgolion

annibynnol. Fodd bynnag, fe wnaethoch chi gyhoeddi wedyn bod penderfyniad wedi'i wneud i beidio â bwrw ymlaen â hyn yn y Senedd hon.

Nodwn eich tystiolaeth lafar i ni eich bod yn gobeithio y bydd ysgolion ac athrawon yn bwrw ymlaen â'r cofrestru yn wirfoddol. Nodwn hefyd y cyhoeddiad a wnaed ar ôl eich sesiwn dystiolaeth gyda ni bod Llywodraeth Cymru wedi derbyn argymhelliad y Comisiynydd wedi hynny, a bod gwaith ar gwmpas posibl y newidiadau rheoliadol yn mynd rhagddo a'r graddau y byddai'r newidiadau hyn yn gofyn am ddeddfwriaeth sylfaenol neu is-ddeddfwriaeth.

Rydym yn croesawu'r ffaith eich bod yn derbyn argymhelliad y Comisiynydd Plant a byddwn yn monitro'r cynnydd sy'n cael ei wneud i ddatblygu hyn.

Byddem yn ddiolchgar am eglurhad o'r amserlen ar gyfer rhoi gofyniad i athrawon mewn ysgolion annibynnol gofrestru gyda Chyngor y Gweithlu Addysg, yng ngoleuni ymateb Llywodraeth Cymru i Adroddiad Blynyddol y Comisiynydd Plant. Yn benodol, rydym yn chwilio am sicrwydd y bydd hyn yn cael ei gyflawni o fewn tymor y Senedd hon.

9. Iechyd meddwl a llesiant dysgwyr

Bydd yr holl faterion yr ydym wedi tynnu sylw atynt yn yr atodiad hwn yn effeithio ar iechyd meddwl a llesiant dysgwyr.

Rydym yn cydnabod eich ymrwymiad clir i fwrw ymlaen â'r agenda hon, fel y nodir yn eich llythyr atom ym mis Awst 2020:

Nawr yn fwy nag erioed, gellir gweld pwysigrwydd cefnogi iechyd meddwl a llesiant emosiynol ein plant a'n pobl ifanc. Mae'r pandemig a'r cyfyngiadau symud o ganlyniad iddo wedi effeithio arnom i gyd, ond yn enwedig ar ein plant a'n pobl ifanc sydd wedi gorfod mynd am fisoedd heb weld ffrindiau ac aelodau agos o'r teulu; sydd wedi gweld y ffordd y cânt eu haddysgu yn newid y tu hwnt i bob deall; ac sydd, yn achos rhai, wedi gorfod ymdopi â phrofedigaeth anwyliaid.

Ein nod yw diwallu anghenion iechyd corfforol ac iechyd meddwl plant a phobl ifanc mewn modd amserol ac effeithiol, yn unol â'n dull ysgol gyfan, ond rydym yn cydnabod bod mwy o le i wella profiadau a deilliannau bob amser.

Rydym hefyd yn nodi'ch llythyr atom ar 17 Tachwedd lle rydych chi'n rhoi mwy o fanylion am y buddsoddiad o £5m y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud i gefnogi llesiant dysgwyr fel rhan o'r Dull Ysgol Gyfan tuag at Iechyd Meddwl ac Iechyd Emosiynol.

Yn ychwanegol at ein gwaith dilynol ar ein hadroddiadau Cadernid Meddwl, a'n pwyslais ar ddull ysgol gyfan a system gyfan, rydym hefyd yn ystyried gwaith parhaus y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon mewn perthynas ag effaith COVID-19 ar iechyd meddwl, gan gynnwys yr effaith ar fyfyrwyr. Rydym hefyd wedi ysgrifennu at y Gweinidog Iechyd Meddwl, Llesiant a'r Gymraeg i nodi ein pryderon.

Wrth edrych ymlaen at 2021, rydym yn cytuno â'r Comisiynydd Plant y dylai hon fod yn flwyddyn o ddysg, nid yn flwyddyn o bryderon. Bydd darparu sicrwydd a thegwch i ddysgwyr yn hollbwysig er mwyn iddynt gyflawni eu potensial.

Byddwn yn parhau i fonitro'r mater pwysig hwn fel rhan o'n hymchwiliad parhaus i effaith COVID-19 ar blant a phobl ifanc.